
PLA PER A LA LLENGUA I LA COHESIÓ SOCIAL

**PLA PER A L'ACTUALITZACIÓ DE LA
METODOLOGIA D'IMMERSIÓ EN L'ACTUAL
CONTEXT SOCIOLINGÜÍSTIC
2007-2013**

Novembre 2007

Índex

1. Objectiu	3
2. Antecedents	3
3. Justificació d'un nou impuls	4
4. El Pla LIC i la immersió lingüística	6
5. La nova immersió	7
6. Eixos i fases del pla	10
7. Formació ..	11
8. Funció de la inspecció educativa i dels serveis educatius.....	14
9. Assessoraments d'altres instàncies.....	15
10. Materials per a la immersió	16
101. Pressupost.....	16
12. Temporització general del Pla.....	17
13. Temporització de les actuacions inicials	18

1. Objectiu

L'objectiu del *Pla per a l'actualització de la metodologia d'immersió en l'actual context sociolingüístic* és aconseguir que tot l'alumnat, independentment de la seva llengua familiar, assoleixi una sòlida competència comunicativa en acabar l'educació obligatòria, de manera que pugui utilitzar normalment i de manera correcta el català i el castellà, i que compregui i emeti missatges orals i escrits en, com a mínim, una llengua estrangera. És un pla que ha d'ajudar a consolidar en els centres educatius la llengua catalana com a eix vertebrador d'un projecte plurilingüe.

Els objectius específics del Pla són:

- Adequar la metodologia d'immersió lingüística a la nova realitat de les aules amb diversitat lingüística i cultural.
- Adaptar la didàctica de la llengua i de les habilitats cognitivolingüístiques a la nova realitat de l'alumnat.
- Millorar l'ús de la llengua catalana i la metodologia d'ensenyament-aprenentatge de les habilitats lingüístiques de l'alumnat.
- Millorar el resultat de les competències bàsiques en totes les llengües del currículum.
- Fomentar l'ús de la llengua catalana als centres educatius, com a valor compartit i enriquiment col·lectiu.

Els centres educatius han de planificar el tractament metodològic de les dues llengües oficials i de les llengües estrangeres, tenint en compte el context sociolingüístic on es troben, i han de recollir els criteris compartits per tota la comunitat educativa respecte a aquest tractament en el projecte lingüístic de centre.

2. Antedents

El 23 de juny de 1978, amb l'aprovació del Reial Decret 2092/1978, s'incorporava oficialment la llengua catalana al sistema educatiu no universitari. Amb l'Estatut d'Autonomia de Catalunya (Llei Orgànica 4/79) i la Llei 7/1983, de normalització lingüística a Catalunya, es definia un marc general a favor del català com a llengua pròpia de Catalunya i també com a pròpia de l'ensenyament no universitari.

Amb aquest marc legal i amb l'experiència dels docents que havien anat introduint l'ensenyament de i en llengua catalana a les escoles de Catalunya, el curs 1983-1984 s'iniciava formalment el procés de catalanització del sistema educatiu i es començava a aplicar la metodologia del Programa d'Immersion Lingüística (PIL)² en zones on l'alumnat era majoritàriament monolingüe en castellà.

L'aplicació del Programa d'Immersion Lingüística es basava en la voluntarietat dels familiars per acceptar-lo, la convicció professional dels claustrers per dur-lo a terme, les estratègies didàctiques adequades per aplicar-lo i la valoració de la llengua familiar dels nens i les nenes per part del centre educatiu. Cal destacar, a més, que el PIL es

---

¹ En el cas de la Vall d'Aran, es parlaria de tres llengües oficials: occità d'Aran, català i castellà.

² El PIL s'ha definit com un programa que permet l'aprenentatge en una llengua diferent a la llengua familiar de l'alumne/a. Té com a objectiu facilitar, des del primer moment, la incorporació al sistema educatiu de l'alumnat que no té el català com a llengua habitual.

va desenvolupar sempre en un marc legal que establia que *"l'alumnat no ha d'ésser separat en centres ni en grups-classe diferents per raó de la seva llengua habitual"* i que, alhora, s'havia de garantir que *"tots els infants, qualsevol que sigui llur llengua habitual en iniciar l'ensenyament, han de poder utilitzar normalment i correctament les dues llengües oficials al final de l'educació obligatòria"*.

Aquesta iniciativa, ambiciosa i complexa, ha estat un dels èxits col·lectius de l'escola catalana, i dues de les moltes causes que el van fer possible van ser el consens de tota la societat i l'entusiasme i la professionalitat dels mestres i de les mestres, que varen saber associar aquesta immersió catalana en el sistema educatiu amb la renovació pedagògica i amb una aposta clara per una escola catalana de qualitat.

Basant-se en les experiències aplicades al Quebec (Canadà) i en algunes zones dels Estats Units, reconegudes i valorades de manera positiva en els cercles psicolingüístics i pedagògics d'arreu, el Departament, aleshores, d'Ensenyament va endegar el Programa d'Immersion Lingüística com a eina necessària per superar una escolarització deficitària en relació amb el català i que fos capaç d'ajudar a assolir l'objectiu de la Llei 7/1983, de normalització lingüística a Catalunya, desplegada en el Decret 362/1983. Les experiències i les teories sobre l'adquisició de dues llengües aportades per J. Cummins, J. A. Fishman i E. Lambert, entre d'altres, proporcionaven una base prou sòlida per oferir una proposta nova i engrescadora per a un gran nombre d'escoles que, fins aleshores, no havien vist el camí per arribar al bilingüisme del seu alumnat monolingüe no catalanoparlant. L'èxit d'aquest programa, segons paraules de Josep M. Artigal, es basa en el fet que *"les llengües no s'aprenen primer i s'utilitzen després, sinó que les llengües s'aprenen quan s'usen"*.

Des del curs 1983-1984, en què per primera vegada es va aplicar el Programa d'Immersion Lingüística a les escoles públiques de Santa Coloma de Gramenet, Terrassa i altres poblacions, centenars de centres d'arreu de Catalunya³ es van anar incorporant al PIL. El curs 1995-1996 hi havia 1.280 escoles que aplicaven el Programa d'Immersion i 91.024 alumnes que el seguien.

L'aplicació del PIL va ser una de les claus per avançar definitivament en el camí de la normalització lingüística i de la modernització de l'escola catalana i, amb aquest objectiu, el Departament d'Ensenyament hi va abocar molts esforços organitzatius:

- Els Plans Intensius de Normalització Lingüística, que van promoure i potenciar la relació entre l'escola i l'entorn, i que van impulsar que la majoria de centres d'una zona apliquessin el PIL.
- Els seminaris de capacitació lingüística per al professorat.
- Els seminaris de didàctica de la llengua catalana com a L2.
- Els programes d'immersió per al professorat (PIP), que es van adreçar a aquells mestres que no tenien un ús fluid de la llengua.

3. Justificació d'un nou impuls

---

³ Paral·lelament també ho estaven fent centres educatius del País Valencià, de Catalunya Nord i de les Illes Balears.

Tot i la valoració globalment positiva de tot el procés d'aplicació del PIL, cal dir que no totes les experiències d'immersió van ser del tot reeixides. La ràpida generalització del programa no sempre va anar acompanyada dels recursos suficients. En alguns casos, no es va fer ni l'assessorament ni la formació adients per dur a terme el canvi metodològic que implicava l'aplicació del PIL. A més, no va haver-hi una política clara d'edició o d'incentivació de l'edició dels materials didàctics que havien de donar resposta a la nova situació.

Alguns centres d'educació infantil i primària van quedar en una situació poc consolidada i als centres de secundària, malgrat excepcions molt interessants i lloables, el procés d'innovació i de catalanització no va ser tan intens ni tan sistemàtic com hauria calgut, la qual cosa va provocar, en molts casos, un trencament lingüístic i metodològic en el pas de l'alumnat de la primària a la secundària.

Un nou marc legal més favorable definit per la Llei 1/1992, Llei Orgànica del Sistema Educatiu (LOGSE) i la Llei 1/1998, de Política Lingüística, paradoxalment, no va anar degudament acompanyat dels recursos i suports necessaris per consolidar aquest canvi iniciat amb tanta convicció i encert. A més, cal constatar la manca de formació inicial i continuada dels mestres i de les mestres que havien d'aplicar el PIL.

D'altra banda, al final de la dècada dels 90 del segle passat, la nostra societat va iniciar un procés de grans transformacions socials i culturals, i va començar a rebre una onada migratòria procedent de tot el món, amb alumnat de llengües familiars molt diverses (actualment representa un 13 % de l'alumnat).

La realitat sociolingüística actual implica adaptar i modificar allò que ja era vàlid fa més de vint anys, però també implica saber trobar noves estratègies per poder atendre la realitat plurilingüe de les nostres aules.

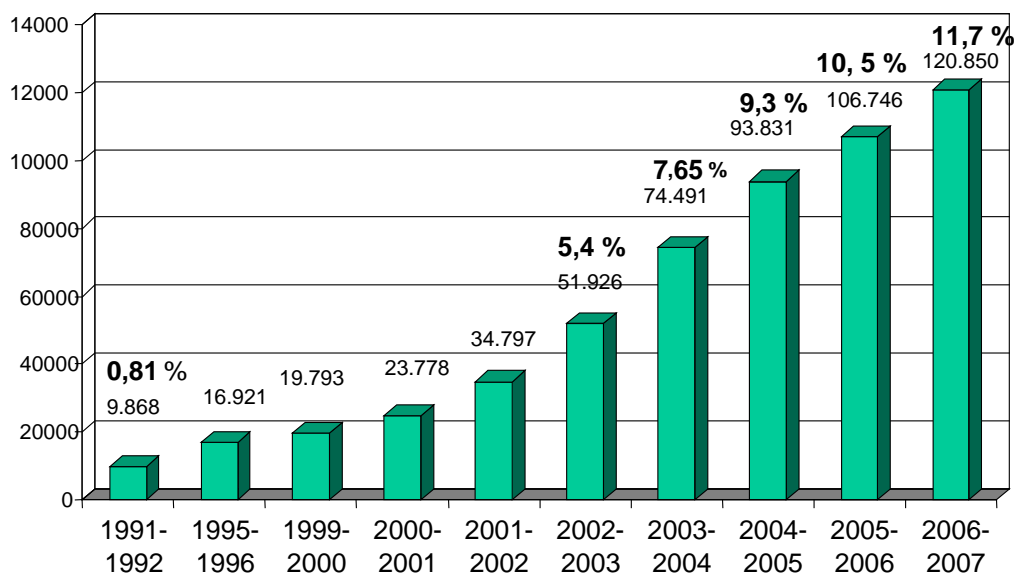
Evolució de l'alumnat de nacionalitat estrangera a Catalunya:

curs	Educació infantil			Educació primària			ESO		
	Alumnat estranger	Total alumnat	%	Alumnat estranger	Total alumnat	%	Alumnat estranger	Total alumnat	%
1999-2000	3.678	208.820	1,76	8.002	347.457	2,30	6.338	266.1467	2,38
2000-2001	4.804	216.393	2,22	9.618	346.604	2,77	8.177	267.318	3,18
2001-2002	7.519	224.892	3,34	14.656	348.665	4,20	11.103	253.340	4,38
2002-2003	11.841	237.488	4,98	22.634	354.075	6,39	15.002	254.232	5,90
2003-2004	17.693	251.419	7,03	32.760	362.872	9,032	20.267	257.031	7,89
2004-2005	20.176	264.355	7,63	40.245	368.267	10,93	23.532	258.748	9,09
2005-2006	22.297	276.743	8,05	47.020	376.585	12,48	31.160	260.966	11,94

Quadre recull de la procedència per estats de l'alumnat nouvingut a Catalunya

NACIONALITAT	ALUMNES
Marroc	29561
Equador	14073
Romania	6329
Bolívia	5962
Colòmbia	5806
Argentina	5159
Xina	3788
Perú	3371
Gàmbia	2720
República Dominicana	2502
Uruguai	2491
Pakistan	1933
Xile	1931
Brasil	1847
Rússia	1519
Ucraïna	1377
Itàlia	1216
Regne Unit	1102

Nombre d'alumnat nouvingut

4. El Pla per a la Llengua i la Cohesió Social i la immersió lingüística

Dins del *Pla per a la Llengua i la Cohesió Social* del Departament d'Educació (2004) es defineix un nou marc d'intervenció basat en la llengua, la interculturalitat i la cohesió social que es concreta en l'*aula d'acollida*, el *centre acollidor* i el *pla educatiu d'entorn*: tres línies estratègiques per respondre d'una manera integrada als nous reptes de cohesió social i lingüística de la nostra societat. Amb la convicció, a més, de ser

davant una nova oportunitat per millorar el nostre sistema educatiu i per construir una escola de qualitat per a tothom, arrelada al país i oberta al món.

És dins d'aquest nou context que cal adaptar i potenciar la immersió lingüística, aprofitant el patrimoni pedagògic de tota l'experiència acumulada. Per aquest motiu, es va crear un grup de treball dins del *Consell assessor de la llengua a l'escola* amb la finalitat de readaptar la metodologia d'immersió a les noves necessitats i a les noves realitats sociolingüístiques.

A més, els *plans educatius d'entorn*, concebuts com un impuls per potenciar la cohesió social, ofereixen una oportunitat per travessar xarxes de relació entre el teixit social, alhora que promouen de forma decidida l'ús de la llengua catalana en totes les activitats que s'adrecen a la comunitat educativa. Cal recordar que un dels eixos és fer de la llengua catalana, la llengua d'ús més enllà de les activitats curriculars i escolars. L'alumnat dels centres educatius de Catalunya ha de poder fer ús de la llengua catalana en el seu entorn proper, el qual esdevé una peça clau per consolidar el coneixement, i, sobretot, ha de poder usar la llengua en els diferents registres.

5. La nova immersió

La metodologia d'immersió lingüística té unes bases teòriques que la defineixen:

- El marc teòric ha de ser compartit per tots els docents del centre, que han de conèixer i compartir els principis que regeixen l'aplicació de la immersió.
- Els pares i les mares han de tenir clar el dret dels seus fills a compartir la riquesa lingüística de la societat catalana per tal que tothom tingui les mateixes oportunitats. Han de compartir des del primer moment els objectius de la immersió lingüística a Catalunya, un fet imprescindible per desenvolupar actituds positives en els processos d'adquisició i ús de la llengua. S'ha d'assegurar, per tant, una acollida de les famílies a l'escola que garanteixi la comunicació i que faci possible un bon clima afectiu. Per això, mitjançant reunions informatives abans de començar l'escolaritat i sempre que es cregui convenient, cal que els pares coneguin el procés que fan els infants per adquirir la llengua i la didàctica que s'aplica. En tot moment, s'ha de mantenir i explicitar molt de respecte per la llengua familiar de l'alumnat.
- S'ha de garantir des del primer moment una actitud i una motivació favorables per part de tot l'alumnat.
- S'han de definir sistemàticament uns objectius per nivells o cicles pel que fa a l'adquisició de la llengua, amb especial referència a la coherència de les programacions, d'acord amb els criteris del projecte lingüístic del centre per al tractament integrat de totes les llengües.
- S'han d'anar aplicant les estratègies didàctiques adequades a les necessitats reals de cadascun dels alumnes.
- S'han de concretar els contextos situacionals dins i fora de l'aula on es produeix l'adquisició de la llengua. El docent ha d'assegurar, des del primer dia, que cadascun dels alumnes tingui una adequada comprensió dels *inputs* a través d'un llenguatge molt contextualitzat i de suports no verbals, a l'aula, al pati, als passadissos...

- S'ha de treballar de forma acurada el disseny de les orientacions didàctiques que fomenten l'expressió oral i escrita. S'ha d'assegurar que les estratègies són molt variades per fomentar l'expressió de l'alumnat i que tot el professorat les aplica en la diversitat de situacions comunicatives de l'escola.
- És imprescindible l'atenció i l'afecte del mestre amb cada alumne/a per facilitar la comunicació i afavorir el progrés en el domini de la llengua. El docent ha d'aprofitar totes les situacions comunicatives i ha d'interactuar amb els alumnes segons el seu nivell de competència lingüística, a fi d'afavorir-ne el progrés.
- Convé que els docents ofereixin un bon model lingüístic i que siguin conscients que són un model en totes les situacions.
- Cal assegurar la continuïtat i la coherència d'aquestes estratègies metodològiques al llarg de l'educació infantil, primària i secundària. L'aprenentatge d'una nova llengua és un procés llarg i complex.
- Cal un seguiment i una avaluació individualitzats i continus de les competències oral i escrita de cada alumne.

El nou impuls en l'aplicació de la immersió lingüística, pel que fa als centres educatius i als seus professionals, implica:

- Fer un tractament integrat de totes les llengües del currículum.
- Difondre bones pràctiques de centres de referència que facin una aplicació adient de la metodologia d'immersió.
- Incentivar l'elaboració i difusió de materials didàctics.
- Disposar de materials de divulgació per a les famílies.
- Estimular la coresponsabilitat de tota la comunitat educativa.
- Repensar la formació permanent dels i de les mestres.
- Treballar conjuntament amb la universitat la formació inicial dels ensenyants.

Però, sobretot, implica entendre que una de les peces claus ha de ser la formació del professorat en les metodologies de la immersió lingüística i en la pràctica d'usos lingüístics que facin percebre la utilitat del català.

A més, la potenciació de la nova immersió ha de tenir present que caldrà seguir estratègies diferenciades segons la tipologia de centres:

1. Centres amb majoria d'alumnat castellanoparlant ' amb alumnat provinent de Sud-amèrica.
2. Centres amb una gran diversitat lingüística a les aules.
3. Centres amb alumnat majoritàriament catalanoparlant, però amb una presència cada vegada més significativa d'altres llengües.

A partir d'aquesta premissa, cal considerar com a elements clau d'aquesta nova immersió:

- **La importància del treball de la llengua oral.** L'activitat dialògica professorat-alumnat basada en la llengua oral ha d'impregnar totes les activitats d'ensenyament i aprenentatge en tots els nivells educatius. Sigui quina sigui la competència lingüística, el llenguatge oral ha de tenir un tractament preferent a l'educació infantil i primària, però també a secundària, tant pel que fa a la seva adquisició (fonològica, semàntica i sintàctica), com per la possibilitat de compensar les desigualtats entre els infants en referència al domini dels recursos lingüístics.
- **Una manera diferent d'actuar a l'aula i una organització diferent de l'alumnat,** que ha d'estar al servei de cada activitat. Cal introduir fórmules organitzatives d'aula que ofereixin contextos diferents a l'alumnat, d'acord amb les seves necessitats. S'ha de modificar la perspectiva clàssica segons la qual el professor parla i explica i, posteriorment, l'alumnat fa tasques individuals.
- **L'avaluació.** És l'estratègia de seguiment i acompanyament del procés d'aprenentatge de l'alumnat i del procés d'ensenyament del professorat. L'avaluació no ha de retre únicament comptes dels progressos de l'alumnat i de les seves capacitats, i no ha de quedar emmascarada pel coneixement que l'alumnat té de la llengua de l'escola. S'ha de fer una avaluació de l'alumnat més personalitzada, de manera que tingui molt més pes la seva actuació global, interactiva i real en el context escolar.
- **El tractament de la llengua familiar.** Una part important de l'èxit dels programes de canvi de llengua de la llar a l'escola es relaciona amb la manera de tractar la llengua familiar de l'alumnat. Aquest tractament implica tant el seu reconeixement simbòlic en el context escolar com la seva incorporació a la pràctica educativa⁴.
- **La durada del procés.** L'adquisició de la llengua catalana com a nova llengua és un procés llarg, ple d'anades i tornades, en què les errades formen part d'aquest procés. Aquestes errades, influïdes per les característiques de la llengua familiar de l'alumnat, acostumen a ser semblants per al grup que parla una mateixa llengua i, normalment, apareixen en el mateix moment al llarg de l'adquisició de la llengua catalana.
- **Les característiques personals de l'aprenent.** S'han de tenir en compte els elements que facilitin el desenvolupament global i emocional de cada individu.
- **La coherència del procés.** Cal un tractament global al llarg de l'educació infantil, primària i secundària de la llengua formal a través de totes les àrees del currículum. Cal també l'actualització en l'ús significatiu i transversal dels recursos d'aula que gestionen la informació i la comunicació.
- **L'ús de les TIC.** Amb les TIC es pot fer una renovació de les estratègies per treballar la comprensió oral i escrita.
- **El treball en xarxa.** S'ha de dinamitzar el treball en xarxa de l'alumnat i del professorat.
- **La potenciació de les referències.** Creació d'un recull de bones pràctiques a disposició del professorat.

---

⁴ D'entre les més de 250 llengües parlades a Catalunya, a banda de les curriculars, destaquem les més nombroses: àrab, amazic, romanès, panjabi, urdú/hindi, ucraïnès, portuguès, quítxua, wòlof, xinès, rus, polonès, italià...

6. Eixos i fases del pla

El Pla es basa en dos grans eixos d'actuació:

- L'actualització de la formació del professorat.
- La incentivació de l'edició de materials i la difusió de bones pràctiques.

I, alhora, s'articula en tres fases:

1a fase (1r any):

- Formació de l'equip de vint formadors i formadores especialistes en educació infantil i primària, que impartiran els seminaris.
- Detecció, per part de la inspecció educativa, dels centres que han de participar en el seminari.
- Realització del seminari de formació per zones.
- Actualització del PLC amb l'ajut de l'assessor/a LIC.

2a fase (2n any):

- Traspàs del seminari al conjunt del professorat del centre.
- Autoavaluació i planificació de canvis metodològics per fer una immersió adequada a la nova realitat sociolingüística amb la participació de formadors i formadores del Departament d'Educació (especialitzats en pràctica reflexiva).
- Implementació del projecte lingüístic de centre amb el suport de l'assessor/a LIC.
- Creació de grups de treball, coordinats per l'assessor/a LIC i supervisats per la inspecció educativa, formats per centres de primària i de secundària d'una mateixa zona escolar per establir la continuïtat i la coherència dels usos lingüístics.
- Seminaris específics (primària).

3a fase (3r any):

- Creació de grups de treball, coordinats per l'assessor/a LIC i supervisats per la inspecció educativa, formats per centres de primària i de secundària d'una mateixa zona escolar per establir la continuïtat i la coherència dels usos lingüístics i de la didàctica de la llengua.
- Seminaris específics (secundària).
- Avaluació per part de la inspecció educativa del procés seguit a cadascun dels centres.

7. Formació

7.1 Estratègia d'intervenció

- **Detecció de necessitats**

El primer trimestre del curs 2007-2008, la inspecció educativa, a partir de diversos indicadors com ara els resultats acadèmics i els de les proves de competències bàsiques, la participació del centre en un pla educatiu d'entorn, en plans de millora, en plans d'innovació..., farà una prospecció i una anàlisi de la situació de l'ensenyament de la llengua en aules amb diversitat lingüística.

- **Priorització d'escoles**

Amb les dades recollides s'identificaran els centres que han de participar en el pla i es proposarà la formació dels professionals d'educació infantil i primària seleccionats des dels serveis territorials. Es convidarà el professorat dels claustres a l'assistència als cursos a fi de poder impulsar la immersió lingüística i, a partir de la reflexió conjunta, redefinir els objectius d'actuació pel que fa a l'aplicació al centre.

7.2 Procés de formació

El procés de formació del professorat seleccionat, segons les necessitats detectades per la inspecció educativa i els SSTT, constarà de tres fases que es desenvoluparan al llarg de tres cursos.

- **Primera fase (seminari inicial)**

Durant aquesta primera fase, la formació s'organitzarà en seminaris interzonals de 30 hores presencials (sessions de dues hores, en horari no lectiu). A més, el formador o formadora assistirà 6 hores al centre, per tal de fer modelatge a les aules. Als assistents, se'ls certificaran 40 hores.

Al seminari hi participaran 4 mestres de cada centre educatiu d'una línia: un membre de l'equip directiu, el coordinador LIC del centre, el coordinador d'educació infantil i un tutor/a del cicle inicial de primària. Als centres de dues o tres línies hi participaran 6 mestres: un membre de l'equip directiu, el coordinador LIC del centre, el coordinador d'educació infantil, el coordinador del cicle inicial de primària i dos tutors d'aquest cicle.

La formació es basarà en la pràctica, ja que l'aprenentatge més efectiu és el que es basa en el coneixement creat pel mateix subjecte en formació, i no en un coneixement transmès per tercers. Així doncs, l'eix central el constituirà un aprenentatge que partirà de les experiències i les vivències dels mestres i les mestres assistents al seminari, juntament amb una actualització dels principis que configuren una correcta aplicació de la metodologia d'immersió.

La posada en comú de les experiències ha de servir, a més, per a enriquir els centres on treballa cada mestre o mestra, que s'entenen com a organitzacions que canvien, es transformen i aprenen des de la implicació de tots els seus membres.

Igualment, s'incorpora en la formació el concepte de construcció col·lectiva del coneixement, amb orientacions didàctiques interactives, de manera que el professorat i l'alumnat explorin diverses alternatives per a la interacció presencial, la interacció virtual i l'accés significatiu a les tecnologies de la informació i la comunicació. Per aquest motiu, es crearà un espai virtual on el professorat implicat pugui treballar en xarxa.

- **Segona fase (extensió a tot el claustre i pràctica reflexiva)**

La formació de la segona fase s'organitzarà en assessoraments al centre, i en seminaris específics i grups de treball de zona. S'iniciarà quan el centre, amb la supervisió de la inspecció, hagi fet una autoavaluació amb la finalitat de conèixer la situació en què es troba respecte a l'aplicació de la metodologia d'immersió.

A partir d'aquesta avaluació, el centre rebrà l'assessorament de l'assessor o assessora LIC de la zona. L'assessorament començarà amb unes sessions de reflexió i de traspàs dels continguts del seminari inicial a tot el claustre, per part dels i les mestres del centre que hi hauran participat (conjuntament amb la inspecció). L'objectiu és revisar el projecte lingüístic del centre i arribar a uns acords bàsics, tant sobre la metodologia que s'aplica a les aules pel que fa a l'ensenyament de totes les llengües, com sobre l'ús de la llengua al centre. Posteriorment, el centre podrà rebre formació específica càrrec d'una formadora o formador expert en pràctica reflexiva⁵.

Paral·lelament, s'iniciaran grups de treball entre centres de primària i de secundària de la zona per treballar conjuntament la continuïtat dels usos lingüístics i la coherència metodològica.

- **Tercera fase (adaptació i avaluació)**

Durant el tercer curs es farà un seguiment per part de l'assessor LIC i una avaluació per part de l'equip directiu del centre, sota la supervisió de la inspecció, per conèixer els canvis en les tendències d'ensenyament-aprenentatge de les llengües i en els usos lingüístics en el centre, després de l'aplicació de la metodologia d'immersió.

També continuaran els seminaris de zona (primària i secundària), els quals aprofundiran en el procés d'ensenyament-aprenentatge.

S'impulsaran també seminaris de zona específics per als centres de secundària.

7.3 Temportització de l'inici del procés

Per tal de donar la resposta pertinent a les necessitats de formació previstes, es proposa iniciar processos de formació durant tres cursos consecutius:

---

⁵ El formador serà un dels col·laboradors dels ICE que haurà rebut formació en pràctica reflexiva i en metodologia de la llengua oral els cursos 2005-2006 i 2006-2007.

- **Curs 2007-2008**

Actualització de la didàctica i l'ús de la llengua en el context social (educació infantil i primària):

- 1r quadrimestre: formació de formadores
- 2n quadrimestre: 20 seminaris
- Total: 20 seminaris

- **Curs 2008-2009**

Actualització de la didàctica i l'ús de la llengua en el context social (educació infantil i primària):

- 1r quadrimestre: 20 seminaris
- 2n quadrimestre: 20 seminaris
- Total: 40 seminaris

- **Curs 2009-2010**

Actualització de la didàctica i l'ús de la llengua en el context social (educació infantil i primària):

- 1r quadrimestre: 20 seminaris
- 2n quadrimestre: 20 seminaris
- Total: 40 seminaris

En aquests tres cursos es faran un total de 100 seminaris sobre *Actualització de la didàctica i l'ús de la llengua en el context social (educació infantil i primària)*. Hi podran participar un màxim de cinc centres per seminari (600 centres) i un màxim de 3.000 docents.

Segons les necessitats detectades per la inspecció, es pot canviar el nombre de seminaris que s'ofereixen.

7.4 Professorat formador

Els formadors i formadores dels seminaris de la primera fase seran una vintena de mestres d'educació infantil i primària, que dependran dels diferents serveis territorials, amb experiència docent en el camp de la immersió lingüística, de l'ensenyament i l'aprenentatge plurilingüe o de l'aplicació significativa de les TIC en el tractament transversal de les llengües en el currículum. Aquests formadors, que rebran formació el primer trimestre del curs 2007-2008, hauran de tenir una dedicació de mitja jornada al pla, durant tres cursos escolars. Realitzaran un seminari per setmana i, a més a més, el corresponent modelització a les aules dels mestres assistents. Aquest equip actuarà coordinadament a partir de les orientacions de la responsable del Programa d'Immersion Lingüística de la Subdirecció General de Llengua i Cohesió Social, per a la qual cosa es crearà un espai virtual que permeti la comunicació del grup.

Els formadors i formadores dels assessoraments de segona fase seran formadors col·laboradors dels ICE i l'assessor LIC del centre. El primers treballaran els aspectes que el claustre hagi triar per aprofundir en l'aplicació de la metodologia d'immersió des d'un enfocament de pràctica reflexiva. L'assessor LIC treballarà els aspectes derivats dels usos lingüístics i la continuïtat i la coherència entre els diferents cicles de primària i la secundària.

8. Funcions de la inspecció educativa i dels serveis educatius

8.1 Inspecció educativa

Una peça clau del Pla és la implicació i la participació activa de la inspecció educativa en tot el procés, en especial per fer la detecció i la priorització de necessitats, el seguiment de la formació del seminari, la supervisió del procés d'autoavaluació que els centres facin dels seus processos de millora, la continuïtat i la coherència entre els diferents cicles de primària i la secundària i, finalment, l'avaluació de les tendències globals del Sistema Educatiu en relació amb els aprenentatges i els usos lingüístics als centres.

Es proposa crear un àmbit d'inspecció "*d'immersió i ús de la llengua*", amb diversos representants de cada un dels Serveis Territorials, per participar activament en el procés de creació, aplicació, supervisió i avaluació de les mesures per potenciar la llengua catalana a les diferents etapes en un marc plurilingüe.

8.2 Assessors de llengua, interculturalitat i cohesió social

Els assessors LIC han d'ajudar a adaptar, consolidar i crear continuïtats i coherències en tot el procés i al llarg de les diferents etapes educatives (infantil, primària i secundària).

Caldrà formar aquests assessors i assessores en l'aplicació de les metodologies pròpies de la immersió lingüística i continuar formant-los en els aspectes relacionats amb els usos lingüístics. En concret, se li demana a l'assessor/a LIC:

- Paral·lelament a la inspecció educativa, que fa el seguiment i l'avaluació de la concreció del Pla en els centres, l'assessor/a LIC en un primer any ajudarà a revisar i a actualitzar el projecte lingüístic del centre, proposarà la potenciació d'activitats que fomentin els usos interpersonals, ajudarà a fer el traspàs del contingut del seminari al conjunt del professorat i ajudarà a concretar l'enfocament de la llengua oral al cicle mitjà i al cicle superior de primària.
- En un segon curs, l'assessor/a LIC farà un seguiment de l'aplicació del projecte lingüístic i de les actuacions que ha acordat l'equip docent, col·laborarà en la detecció de necessitats de formació i en l'elaboració de protocols per assegurar la coherència i la continuïtat dels usos lingüístics entre els diversos cicles de primària. També col·laborarà en la constitució de grups de treball entre primària i secundària per assegurar la coherència i la continuïtat dels usos lingüístics
- En un tercer curs, l'assessor/a LIC col·laborarà en la continuació de grups de treball entre primària i secundària per assegurar la coherència i la continuïtat dels usos lingüístics entre aquests dos nivells educatius i per treballar les metodologies d'ensenyament/aprenentatge de la llengua. Col·laborarà també amb la inspecció educativa en el procés d'avaluació

8.3 Altres membres dels serveis educatius

Caldria donar a conèixer el contingut i la filosofia del *Pla per a l'actualització de la metodologia d'immersió en l'actual context sociolingüístic* als membres dels EAP, CREDA i CRP, per tal que les intervencions que facin en els centres, o en relació amb els centres, siguin en la línia del Pla.

També seria convenient proporcionar-los assessorament quant a materials i recursos per a la immersió.

9. Assessorament d'altres instàncies

9.1 El reconeixement de l'experiència

Es farà una presentació específica del *Pla d'actualització de la metodologia d'immersió en el nou context sociolingüístic* als experts en el camp de la immersió lingüística.

Es farà difusió de les experiències internacionals en matèria de plurilingüisme (p.e. Quebec) i de les recomanacions recollides en la política educativa del Consell d'Europa (*Recommendation No. R (98) 6, that encourages member states to promote widespread plurilingualism*).

9.2 Facultats de ciències de l'educació de les universitats de Catalunya.

És imprescindible comptar amb la complicitat de les universitats catalanes pel que fa a la sensibilització del futur professorat en matèria lingüística i de reconeixement d'una escola de qualitat, inclusiva, arrelada al país i oberta al món.

Convé establir una línia de reunions periòdiques entre els responsables dels departaments de didàctica de la llengua de totes les facultats de ciències de l'educació de les universitats de Catalunya, per tal d'ajustar al màxim les necessitats del sistema educatiu a les seves propostes formatives de nous mestres.

9.3 Consell Assessor de la Llengua a l'Escola

És fonamental mantenir una via de reflexió permanent entre els responsables del Pla i el professorat formador amb la comissió *Nova immersió i canvis metodològics* del Consell Assessor de la Llengua a l'Escola.

9.4 Els instituts de ciències de l'educació de les universitats

Caldria establir relacions entre els ICE i el Departament d'Educació pel que fa al disseny, contingut i desenvolupament de cursos de reciclatge i de formació permanent adreçats a tot el professorat.

10. Materials per a la immersió

Per facilitar l'aplicació de la metodologia d'immersió lingüística, des del Departament d'Educació s'establiran diverses línies d'actuació pel que fa a l'elaboració de material didàctic:

- Elaboració de materials relacionats amb el seminari de formació. S'editaran els materials didàctics relacionats amb el seminari i es reeditarà i s'actualitzarà la publicació del Departament *L'ús del llenguatge a l'escola*.
- Reedició i actualització de materials (externs) que en el seu moment van establir línies didàctiques: *Com fer descobrir una nova llengua* (editorial Eumo), *Com són les coses* (editorial Eumo), *Contes per parlar* (editorial Eumo), *Contes per construir una nova llengua* (Josep M. Artigal, editor)...
- Revisió i reedició de materials elaborats pel Departament: *Recursos per exercitar els sons*, *Contes per representar*, *Els jocs orals tradicionals*...
- Elaboració de propostes didàctiques noves sobre els usos lingüístics, pautes d'ús lingüístic, la verticalitat en els usos lingüístics, el llenguatge comunicatiu i el llenguatge acadèmic, la interacció i la mediació...
- Difusió de material didàctic interactiu, en especial aquell que per la seva presentació plurilingüe permeti transmetre els criteris i les línies d'actuació integrada que han de presidir el projecte educatiu del centre.
- Elaboració de material plurilingüe en el qual es faci especial atenció a les llengües d'origen de l'alumnat, i el seu valor afegit en una societat catalana plural i oberta al món.
- Recopilació de bones pràctiques en DVD i a la web del Departament d'Educació

11. Pressupost del Pla 2007-2013

El pressupost fa referència a la primera fase del Pla.

Formadores seminaris (20 mestres a mitja jornada)	300.000 euros
Suport telemàtic	66.000 euros
Elaboració i edició de materials didàctics	300.000 euros
Incentivació de projectes d'immersió als centres	120.000 euros

Total anual **786.000** euros

Total Pla (786.000 euros x 3 anys) **2.358.000** euros

12. Temporització general del Pla

Curs	Actuació	Responsable
2006-2007	Pilotatge dels materials de formació	SGLIC, SSTT
2007-2008	Detecció de necessitats	Inspecció educativa, SSTT
	Formació del professorat formador (1r trimestre)	SGLIC/SGF
	Formació dels formadors en pràctica reflexiva	
	Inici del 1r any de formació (20 seminaris)	SGLIC, Inspecció educativa, SSTT
2008-2009	Traspàs dels continguts dels seminaris 2007-2008 al conjunt del centre i presa de decisions d'aquest (PLC, formació, tractament de les llengües, mesures organitzatives...). Aplicació i assessorament de pràctica reflexiva i usos lingüístics al centre	SGLIC, Inspecció educativa, Centre, ICE, SSTT
	Inici del 2n any de formació (40 seminaris més)	SGLIC, Inspecció educativa, SSTT
	Implementació del pla a secundària	SGLIC, Inspecció educativa, SSTT
2009-2010	Avaluació dels resultats dels seminaris fets el curs 2007-2008	Inspecció educativa, SSTT
	Traspàs dels continguts dels seminaris 2008-2009 al conjunt del centre i presa de decisions d'aquest (PLC, formació, tractament de les llengües, mesures organitzatives...). Aplicació i assessorament de pràctica reflexiva i usos lingüístics al centre	SGLIC, Inspecció educativa, Centre, ICE, SSTT
	Inici del 3r any de formació (40 seminaris més)	SGLIC, Inspecció educativa, Centre, SSTT

13. Temporització de les actuacions inicials del Pla

Temporització	Actuacions	Responsable
Març/abril-2007	Redacció del Pla	Direcció General d'Innovació: - Subdirecció General de Llengua i Cohesió Social - Subdirecció General de Formació Permanent i Recursos Pedagògics
Abril-2007	Aprovació del Pla	Consell de Direcció del Departament d'Educació
Maig-2007	Presentació a l'àmbit de nova immersió del Consell Assessor de la Llengua a l'Escola (sessió de treball): Subdirecció General d'Inspecció, Direcció General de l'Educació Bàsica i el Batxillerat	Subdirecció General de Llengua i Cohesió Social
Maig-2007	Presentació a altres unitats del Departament d'Educació (sessió de treball)	Subdirecció General de Llengua i Cohesió Social
Maig-2007	Presentació pública als mitjans de comunicació	Conseller d'Educació
Maig-2007	Presentació al conjunt de membres del Consell Assessor de la Llengua a l'escola	Subdirecció General de Llengua i Cohesió Social
Maig-2007	Presentació als serveis territorials (director, cap d'inspecció i cap de secció...)	Subdirecció General de Llengua i Cohesió Social Serveis territorials
Maig-2007	Presentació a experts en temes d'immersió	Subdirecció General de Llengua i Cohesió Social
Juny/setembre2007	Presentació a la inspecció educativa i inici de la detecció de les necessitats de formació (juny-setembre)	Subdirecció General de Llengua i Cohesió Social Subdirecció General d'Inspecció
Juny/juliol-2007	Presentació a la Junta de directors de primària i de secundària	Subdirecció General de Llengua i Cohesió Social
Juny/ setembre-2007	Selecció dels formadors a mitja jornada	Subdirecció General de Llengua i Cohesió Social Subdirecció General de Formació Permanent i Recursos Pedagògics Subdirecció General d'Inspecció Serveis territorials
1r trimestre-2007	Formació de formadors	Subdirecció General de Llengua i Cohesió Social Subdirecció General de Formació Permanent i Recursos Pedagògics
Gener-2008	Jornada de sensibilització als directors i coordinadors lingüístics (una a cada un dels servei territorial)	Subdirecció General de Llengua i Cohesió Social Serveis territorials

Gener-2008	Organització de la formació segons les necessitats de cada territori	Serveis territorials Inspecció educativa Subdirecció General de Llengua i Cohesió Social
2n trimestre curs 2007-2008	Inici de la formació	Serveis territorials Inspecció educativa Subdirecció General de Llengua i Cohesió Social